

Dosarul nr. 3ra-124/20

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani (jud: O. Ionașcu)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud: A. Bostan, V. Negru, A. Pahopol)

Î N C H E I E R E

12 februarie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Nina Vascan
Sveatoslav Moldovan

examinând admisibilitatea recursului depus din numele lui Rusu Andrei,

în cauza de contencios administrativ intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Rusu Andrei împotriva Guvernului Republicii Moldova și Paliu Lilia cu privire la contestarea actului administrativ, obligarea examinării cererii și repararea prejudiciului moral,

împotriva deciziei din 29 octombrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a respins apelul depus de Rusu Andrei și s-a menținut hotărârea din 12 decembrie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani

c o n s t a ț ă :

La 13 iulie 2018 Rusu Andrei a depus cerere de chemare în judecată împotriva Guvernului Republicii Moldova și Paliu Lilia cu privire la contestarea actului administrativ, obligarea examinării cererii și repararea prejudiciului moral.

În motivarea acțiunii a indicat că la 08 mai 2018 s-a adresat Prim-ministrului Republicii Moldova – Pavel Filip cu petiție, prin care a informat despre acțiunile ilegale ale angajaților Ministerului Apărării și includerea în certificatul-calcu privind cheltuielile suportate pentru instruirea sa în cadrul Institutului Militar al Forțelor Armate „Alexandru cel Bun” în perioada 20 august 2010 – 27 iunie 2014 a unor sume care de fapt nu se referă la „cheltuieli de instruire”.

Conform art. 27 alin. (6) din Legea cu privire la pregătirea cetățenilor pentru apărarea Patriei nr. 1245 din 18 iulie 2002, militarii eliberați din serviciul militar care, după încheierea tuturor tipurilor de instruire, au îndeplinit serviciul militar în Forțele Armate mai puțin de 5 ani achită cheltuielile pentru instruire, independent de sursa de finanțare, în conformitate cu prevederile Legii cu privire la statutul militarilor.

Potrivit Legii nr. 250 din 09 iulie 2004 privind interpretarea unei sintagme din articolul 27 alineatul (6) din Legea nr. 1245 din 18 iulie 2002 cu privire la pregătirea cetățenilor pentru apărarea Patriei, prin sintagma „achită cheltuielile pentru instruire” se înțelege acoperirea cheltuielilor, calculate în mod proporțional, ce include mijloacele bănești achitate personalului (militar și civil) implicat în procesul de instruire, cheltuielile pentru cazare, echipament, alimentație și asigurare medicală.

Sumele bănești incluse în certificatul-calcu menționat au fost formate și din alte cheltuieli decât „cheltuieli pentru instruire”, cum ar fi: cheltuieli de protocol, cheltuieli pentru procurarea și instalarea contoarelor, simbolurile de stat, reparații curente ale încăperilor și clădirilor, servicii editoriale, documente executorii, mărfuri și servicii neatribuite altor aliniate, indemnizație de eliberare militară, etc.

Conform art. 5 lit. b) din Legea cu privire la Guvern nr. 136 din 07 iulie 2017, pentru realizarea programului său de activitate, Guvernul exercită următoarea funcție de bază: de reglementare, prin care se asigură elaborarea și aprobarea cadrului normativ și instituțional necesar realizării programului de activitate al Guvernului și organizării executării legilor.

Potrivit art. 6 din aceeași Lege, în realizarea funcțiilor sale, Guvernul are următoarele atribuții: a) exercită conducerea generală a administrației publice și c) asigură executarea actelor normative ale Parlamentului și decretelor Președintelui Republicii Moldova, adoptate în conformitate cu normele constituționale, și a prevederilor tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte.

Având în vedere că în cadrul Guvernului Republicii Moldova funcționează Corpul de Control al Prim-ministrului, care exercită controlul asupra modului de punere în aplicare a actelor normative, a solicitat să se dispună ca Corpul de Control al Prim-ministrului:

1. Să verifice legalitatea includerii de către persoanele cu funcții de răspundere din cadrul Ministerului Apărării și Institutului Militar al Forțelor Armate „Alexandru cel Bun” în „cheltuielile de instruire”, suportate de Ministerul Apărării, pentru instruirea unui student al Institutului Militar al Forțelor Armate „Alexandru cel Bun”, în perioada 20 august 2010 – 27 iunie 2014 a sumelor specificate în tabelul 3 din petiție, după cum urmează: cheltuieli pentru cărți și ediții periodice, materiale de uz gospodăresc și rechizite de birou, inventar moale și echipament, servicii telecomunicații și poștă, utilaj și inventar special, cheltuieli de protocol, cheltuieli pentru procurarea și instalarea contoarelor, simbolurile de stat, reparații curente ale încăperilor și clădirilor, servicii editoriale, procurarea mijloacelor fixe, documente executorii, mărfuri și servicii neatribuite altor aliniate, indemnizație de eliberare militară, etc.;
2. Să verifice existența (la față) la Institutul Militar al Forțelor Armate „Alexandru cel Bun” a inventarului moale și echipamentului, utilajului și inventarului special, mijloacelor fixe pentru care, conform certificatelor prezentate de Institutul Militar al Forțelor Armate „Alexandru cel Bun”, s-au achitat bani publici (unde de facto, mobilier moale în perioada 2010 – 2014, în sumă aproximativ de 24 mln. de lei nu a văzut să fie adus în Academie);
3. Să verifice de ce cheltuielile de protocol, cheltuielile pentru: procurarea și instalarea contoarelor, simbolurile de stat, reparații curente ale încăperilor și clădirilor, servicii editoriale, procurarea, documentelor executorii, mărfuri și servicii neatribuite altor aliniate, indemnizație de eliberare militară, au fost incluse în cheltuieli de instruire și cine se face vinovat de cheltuielile suportate de Institutul Militar al Forțelor Armate „Alexandru cel Bun” pentru achitarea titlurilor executorii și altor cheltuieli, care nu au tangență cu cheltuielile de instruire;
4. Să verifice legalitatea certificatului-calcu privind cheltuielile suportate de Ministerul Apărării pentru instruirea unui student la Institutul Militar al Forțelor Armate „Alexandru cel Bun”, inclusiv a lui, în perioada 20 august 2010 – 27

iunie 2014, potrivit căruia s-ar impune „cheltuieli de instruire” în mărime de 239399 de lei, inclusiv, cheltuieli pentru retribuirea muncii personalului care i-ai predat lecții – 126248 de lei, cheltuieli pentru cazare – 46238 de lei, cheltuieli pentru echipament – 43347 de lei, cheltuieli pentru alimentație – 23084 de lei, cheltuieli pentru asigurarea medicală – 437 de lei;

5. Să fie anulat certificatul-calcule privind cheltuielile suportate de Ministerul Apărării pentru instruirea unui student la Institutul Militar al Forțelor Armate „Alexandru cel Bun”, inclusiv a lui, în perioada 20 august 2010 – 27 iunie 2014, potrivit căruia s-ar impune „cheltuieli de instruire” în mărime de 239399 de lei, inclusiv, cheltuieli pentru retribuirea muncii personalului care i-au predat lecții – 126248 de lei, cheltuieli pentru cazare – 46283 de lei, cheltuieli pentru echipament – 43347 de lei, cheltuieli pentru alimentație – 23084 de lei, cheltuieli pentru asigurare medicală – 437 de lei, deoarece în acesta au fost incluse sume care nu se atribuie la cheltuieli de instruire prevăzute de art. 27 alin. (6) din Legea cu privire la pregătirea cetățenilor pentru apărarea patriei nr. 1245 din 18 iulie 2002;
6. Să se dispună ca Ministerul Apărării să calculeze „cheltuielile de instruire” ale studenților Institutului Militar al Forțelor Armate „Alexandru cel Bun”, individual pentru fiecare student în strictă conformitate cu prevederile art. 27 alin. (6) al Legii cu privire la pregătirea cetățenilor pentru apărarea Patriei nr. 1245 din 18 iulie 2002, conform căruia cheltuielile de instruire pentru fiecare student al Institutului Militar al Forțelor Armate „Alexandru cel Bun” se compun din mijloace bănești achitate personalului (militar și civil) implicat în procesul de instruire, cheltuielile pentru cazare, echipament, alimentație și asigurare medicală.

Petiția a fost înregistrată la 08 mai 2018 sub nr. 08-124/18 și la 25 iunie 2018 a primit răspunsul nr. 15-03-3881 din 15 iunie 2018, prin care a fost informat despre rezultatele examinării petiției.

Nu este de acord cu răspunsul primit, considerându-l evaziv, care denotă că problemele abordate în petiție de fapt nu au fost examinate.

A cerut Andrei Rusu admiterea acțiunii, anularea ca fiind ilegal răspunsul nr. 15-03-3881 din 15 iunie 2018 al Cancelariei de Stat a Republicii Moldova semnat de Secretarul general al Guvernului, Lilia Palii, prin care cerințele din petiția sa din 08 mai 2018 au rămas fără examinare; obligarea Guvernului Republicii Moldova:

1. Să verifice legalitatea includerii de către persoanele cu funcții de răspundere din cadrul Ministerului Apărării și Institutului Militar al Forțelor Armate „Alexandru cel Bun” în „cheltuielile de instruire”, suportate de Ministerul Apărării, pentru instruirea unui student al Institutului Militar al Forțelor Armate „Alexandru cel Bun”, în perioada 20 august 2010 – 27 iunie 2014 a sumelor specificate în tabelul 3 din petiție, după cum urmează: cheltuieli pentru cărți și ediții periodice, materiale de uz gospodăresc și rechizite de birou, inventar moale și echipament, servicii telecomunicații și poștă, utilaj și inventar special, cheltuieli de protocol, cheltuieli pentru procurarea și instalarea contoarelor, simbolurile de stat, reparații curente ale încăperilor și clădirilor, servicii editoriale, procurarea mijloacelor fixe, documente executorii, mărfuri și servicii neatribuite altor aliniate, indemnizație de eliberare militară, etc.;

2. Să verifice existența (la față) la Institutul Militar al Forțelor Armate „Alexandru cel Bun” a inventarului moale și echipamentului, utilajului și inventarului special, mijloacelor fixe pentru care, conform certificatelor prezentate de Institutul

Militar al Forțelor Armate „Alexandru cel Bun”, s-au achitat bani publici (unde de facto, mobilier moale în perioada 2010 – 2014, în sumă aproximativ de 24 mln. de lei nu a văzut să fie adus în Academie);

3. Să verifice de ce cheltuielile de protocol, cheltuielile pentru: procurarea și instalarea contoarelor, simbolurile de stat, reparații curente ale încăperilor și clădirilor, servicii editoriale, procurarea, documentelor executorii, mărfuri și servicii neatribuite altor aliniate indemnizație de eliberare militară, au fost incluse în cheltuieli de instruire și cine se face vinovat de cheltuielile suportate de Institutul Militar al Forțelor Armate „Alexandru cel Bun” pentru achitarea titlurilor executorii și altor cheltuieli, care nu au tangență cu cheltuielile de instruire;

4. Să verifice legalitatea certificatului-calcul privind cheltuielile suportate de Ministerul Apărării pentru instruirea unui student la Institutul Militar al Forțelor Armate „Alexandru cel Bun”, inclusiv a lui, în perioada 20 august 2010 – 27 iunie 2014, potrivit căruia s-ar impune „cheltuieli de instruire” în mărime de 239399 de lei, inclusiv, cheltuieli pentru retribuirea muncii personalului care i-ai predat lecții – 126248 de lei, cheltuieli pentru cazare – 46238 de lei, cheltuieli pentru echipament – 43347 de lei, cheltuieli pentru alimentație – 23084 de lei, cheltuieli pentru asigurarea medicală – 437 de lei;

5. Să fie anulat certificatul-calcul privind cheltuielile suportate de Ministerul Apărării pentru instruirea unui student la Institutul Militar al Forțelor Armate „Alexandru cel Bun”, inclusiv a lui, în perioada 20 august 2010 – 27 iunie 2014, potrivit căruia s-ar impune „cheltuieli de instruire” în mărime de 239399 de lei, inclusiv, cheltuieli pentru retribuirea muncii personalului care i-au predat lecții – 126248 de lei, cheltuieli pentru cazare – 46283 de lei, cheltuieli pentru echipament – 43347 de lei, cheltuieli pentru alimentație – 23084 de lei, cheltuieli pentru asigurare medicală – 437 de lei, deoarece în acesta au fost incluse sume care nu se atribuie la cheltuieli de instruire prevăzute de art. 27 alin. (6) din Legea cu privire la pregătirea cetățenilor pentru apărarea patriei nr. 1245 din 18 iulie 2002;

6. Să se dispună ca Ministerul Apărării să calculeze „cheltuielile de instruire” ale studenților Institutului Militar al Forțelor Armate „Alexandru cel Bun”, individual pentru fiecare student în strictă conformitate cu prevederile art. 27 alin. (6) al Legii cu privire la pregătirea cetățenilor pentru apărarea Patriei nr. 1245 din 18 iulie 2002, conform căruia cheltuielile de instruire pentru fiecare student al Institutului Militar al Forțelor Armate „Alexandru cel Bun” se compun din mijloace bănești achitate personalului (militar și civil) implicat în procesul de instruire, cheltuielile pentru cazare, echipament, alimentație și asigurare medicală.

Încasarea solidară din contul Guvernului Republicii Moldova și Liliei Palii a sumei de 10000 de lei prejudiciul moral și cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea din 12 decembrie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani, acțiunea a fost respinsă ca neîntemeiată.

Prin decizia din 29 octombrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, s-a respins apelul depus de Andrei Rusu și s-a menținut hotărârea din 12 decembrie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani.

Prima instanță și instanța de apel au motivat soluțiile că prin petiția din 07 mai 2018 Rusu Andrei nu a manifestat dorința de a-i fi pusă la dispoziție o oarecare informație, dar a solicitat Corpului de Control al Prim-ministrului al Republicii Moldova să exercite controlul asupra modului de aplicare a unor acte normative de către Ministerul Apărării.

Ministerul responsabil de punerea în aplicare a actelor normative este Ministerul Apărării.

Rusu Andrei urma să solicite explicarea informației prevăzute în certificatul-calcul privind cheltuielile suportate nemijlocit de la Ministerul Apărării.

Reieșind din dispozițiile art. 72 alin. (2) și (4) din Legea cu privire la actele normative nr. 100 din 22 decembrie 2017 și art. 73 din Constituția RM, Rusu Andrei nu este subiect cu drept de inițiativă legislativă, din care considerente nu poate invoca încălcarea dreptului său subiectiv la obținerea unei interpretări oficiale a unor acte normative.

Din moment ce Rusu Andrei nu deține un asemenea drept nu poate invoca încălcarea acestuia.

Nu a fost reținut argumentul lui Andrei Rusu că i s-a încălcat dreptul la petiționare, răspunsul din 15 iunie 2018 fiind formal și ilegal, deoarece simplul dezacord cu răspunsul primit nu poate constitui temei de anulare al acestuia, iar reclamantul nu poate să pretindă ca răspunsul la cerere să fie dat conform propriei sale formulări sau într-un anumit sens după dorința personală, stabilirea răspunsului fiind atribuit exclusiv autorității publice competente

La 06 noiembrie 2019 din numele lui Andrei Rusu prin intermediul poștei electronice s-a depus recurs nemotivat și nesemnăt împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei din 29 octombrie 2019 a Curții de Apel Chișinău și hotărârii din 12 decembrie 2018 a Judecătorei Chișinău, sediul Buiucani, cu emiterea unei decizii noi de admitere a acțiunii.

A invocat că cu dispozitivul deciziei instanței de apel a luat cunoștință accesând pagina web a Curții de Apel Chișinău și nu este de acord cu soluția instanței de apel, considerând-o ilegală și neântemeiată, deoarece la emiterea acesteia instanța de apel a încălcat și a aplicat eronat normele de drept material.

Suplimentar, a indicat că motivele recursului le va prezenta ulterior după ce va lua cunoștință de decizia integrală a instanței de apel.

La 03 decembrie 2019, în adresa Guvernului Republicii Moldova și Paliu Lilia a fost expediată copia recursului depus de Rusu Andrei, cu înștiințarea despre posibilitatea depunerii referințelor, însă intimații nu și-au valorificat dreptul procedural respectiv (f.d. 163, 165).

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că prezentul litigiu a fost soluționat în baza Legii contenciosului administrativ nr. 793 din 10 februarie 2000.

Prin Legea nr. 116 din data de 19 iulie 2018, a fost adoptat Codul administrativ al Republicii Moldova.

Conform art. 257 alin. (1) din Codul administrativ, prezentul cod intră în vigoare la 01 aprilie 2019, iar potrivit alin. (2), la data intrării în vigoare a prezentului cod se abrogă Legea contenciosului administrativ nr. 793 din 10 februarie 2000.

Conform art. 258 alin. (3) din Codul administrativ, procedurile de contencios administrativ inițiate până la intrarea în vigoare a prezentului cod se vor examina în continuare, după intrarea în vigoare a prezentului cod, conform prevederilor prezentului cod. Prin derogare, admisibilitatea unei astfel de acțiuni în contenciosul administrativ se va face conform prevederilor în vigoare până la intrarea în vigoare a prezentului cod. Prevederile prezentului alineat se vor aplica corespunzător pentru procedurile de apel, de recurs și de contestare cu recurs a încheierilor judecătorești.

Din sensul normei de drept enunțate urmează că legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale, însă rezultând din aceeași normă legală, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție va examina admisibilitatea cererii de recurs prin prisma prevederilor Codului de procedură civilă, având în vedere că prezenta procedură de contencios administrativ a fost inițiată până la intrarea în vigoare a Codului administrativ.

Conform art. 245 alin. (1) și (2) din Codul administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de apel transmite neîntârziat Curții Supreme de Justiție recursul împreună cu dosarul judiciar. Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Cererea de recurs inițială împotriva deciziei din 29 octombrie 2019 a Curții de Apel Chișinău a fost depusă din numele lui Rusu Andrei la 06 noiembrie 2019, adică în termenul prevăzut de lege.

Examinând temeiurile recursului depus din numele lui Rusu Andrei în raport cu materialele cauzei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ din cadrul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că acesta este inadmisibil, din următoarele motive.

Conform art. 246 alin. (1) și (2) lit. e) din Codul administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă este inadmisibil, recursul se declară ca atare printr-o încheiere.

Recursul se declară inadmisibil în special când: motivarea recursului nu a fost depusă sau a fost depusă după expirarea termenului prevăzut la art. 245 alin. (2).

Din actele cauzei rezultă că la 29 octombrie 2019 Curtea de Apel Chișinău a pronunțat dispozitivul deciziei recurate (f.d. 137).

La 06 noiembrie 2019 din numele lui Andrei Rusu prin intermediul poștei electronice s-a depus recurs nemotivat și nesemnat împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei din 29 octombrie 2019 a Curții de Apel Chișinău și hotărârii din 12 decembrie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani, cu emiterea unei decizii noi de admitere a acțiunii.

Suplimentar, s-a invocat că motivele recursului vot fi prezentate ulterior după ce se va lua cunoștință de decizia integrală a instanței de apel.

Potrivit datelor de pe pagina oficială web a Curții de Apel Chișinău: www.cac.instante.justice.md, decizia integrală (motivată) din 29 octombrie 2019 a fost publicată la 02 decembrie 2019.

Tot la 02 decembrie 2019 Curtea de Apel Chișinău a expediat în adresa părților la proces, inclusiv lui Andrei Rusu, copia deciziei integrale din 29 octombrie 2019 (f.d. 154).

La 09 decembrie 2019 Andrei Rusu a recepționat copia deciziei recurate, fapt ce rezultă din avizul poștal de recepție (f.d. 171).

Rusu Andrei, contrar prevederilor art. 245 alin. (2) din Codul administrativ, nu a prezentat în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei integrale a instanței de apel, adică până la 09 ianuarie 2019 inclusiv, motivarea recursului.

În acest context, se atestă cu certitudine că prezentul recurs a fost depus din numele lui Rusu Andrei cu încălcarea prevederilor 245 alin. (2) din Codul administrativ, adică

fără prezentarea părții motivate a acestuia în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel (09 decembrie 2019), ceea ce condiționează declararea recursului ca inadmisibil.

Totodată, conform art. 244 alin. (2) din Codul administrativ, pentru procedura de recurs se aplică corespunzător prevederile cap. III din cartea a treia, dacă din prevederile prezentului capitol nu rezultă altceva.

Potrivit art. 233 alin. (2) din Codul administrativ, cererea de apel se semnează de apelant sau de reprezentantul lui legal ori împuternicit.

Analizând cererea de recurs se constată că aceasta nu corespunde nici cerințelor stabilite la art. 233 alin. (2) din Codul administrativ, adică nu este semnată de recurentul Andrei Rusu (f.d. 156-159).

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că nu a fost prezentat recursul motivat în termenul prevăzut de art. 245 alin. (2) din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia că în temeiul art. 246 alin. (2) lit. e) din Codul administrativ de a declara inadmisibil recursul depus din numele lui Rusu Andrei.

În conformitate cu art. 193, art. 230, art. 245 alin. (1), art. 246 alin. (1) și (2) lit. e) și art. 258 alin. (3) din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursul depus din numele lui Andrei Rusu, se declară inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

judecătorii

Nina Vascan

Sveatoslav Moldovan